

Salâh Bîrsel

Geceyarısı Mektupları

Birinci Bölüm

1000 SELÂM 1000 TEŞEKKÜR

Ben bu mektupları size dakikası dakika-
sına duyurmuyorum. Ama bütün bun-
lar zamanlarında, ah o hop-hop hula
zamanlarda, bir bir yazılmıştır.

Salâh Birsal

Ankara, 16 Haziran 1970

Sayın Tahsin Yücel,

Türk Dili'nin eleştiri özel sayısı için gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederim. Yazınız eleştiri özel sayısında yayımlanmak üzere ayrıldı. Ancak özel sayı eylülde değil ocak 1971'de çıkacak.

Özel sayıda Rus formalistlerine yer vermeyi biz de düşündük. Biliyorsunuz Tzvetan Todorov'un "**Théorie de la littérature/Textes des formalistes russes**" adında yayımladığı bir kitapta Rus formalistlerinin eleştirileri bir araya getirilmiştir. Biz o kitaptan birkaç yazı çevirtmek düşüncesindeyiz. Siz bize Ramon Jacobson'un yazısını çevirmek isterseniz memnun oluruz. İsterseniz Chklovski, Eikhenbaum, Tomachevski, Propp, W. Vinograd gibi eleştirmenlerden bir ikisinin de yazısını daha çevirebilirsiniz.

Roland Barthes'a gerince... Bilmem Roland Barthes'dan da çevirmeyi ister misiniz? Biz Roland Barthes'ın "**Sur Racine**" adlı yapıtıdan bir parça çevirmeyi düşünmüştük. Çünkü Jean Paul Weber'in "**Néo-critique et Paléo-critique**" adlı yapıtıyla Raymond'ın "**Nouvelle Critique ou nouvelle imposture**" adlı yapıtıdan da birer parça vermeyi yeğlemiştik. Bu kitaplarda Roland Barthes'ın "**Sur Racine**" adlı yapıtıdan söz açıldığı için "Yeni Eleştiri" konusunda yapılan tartışmaları: aşağı yukarı verebileceğimizi kestirmiştik. Ama Roland Barthes'dan başka bir parça daha seçilebilir. Örneğin "**Critique et Vérité**"den yapılabilir bu seçme. Nedir, böyle bir parça yerine bir eleştiri yazısının tümü de çevrilebilir. Çünkü bir yerde, parçalar yeterli olmuyor.

Onun için siz Roland Barthes'ın bir yazısını peylediyse
onu bize çevirebilirsiniz.

Selâmlar - saygılar.

Not: Dergide Yabancı Yayınlar'ı Cemal Süreya hazırlıyor. Ramon Jacobson onun yazısında anılıyordu.

İkinci Not: Alman Dili ve Ed. bölümünde bilmem bize yardım edenler bulunabilir mi? İşte birkaç yazar:

Ernst Robert Curtius, Dilthey, Theodor W. Adorno, Leo Spitzer, Erich Auerbach, Hugo Friedrich, Walter Benjamin, Vossler, Staiger, Gundolf.

Ankara, 8 Haziran 1973

Sevgili Burhan (Arpad),

Öykün **Türk Dili**'nin temmuz sayısında yayınlanacak. Ama "Haziran 73 sayısında çıkan iki öyküyü okuduktan sonra Yazı Kurulunun beni de yayınlanabilir bulmuş olacağını sanıyorum." sözünü pek anlamadım. Bu sözü hemen hemen herkes söylüyor. Yazısı yayınlanan da yayınlanamayan da... Eğer bu sözlere kulak vermek gerekirse **Türk Dili**'nin boyuna kötü öykü yayınladığına inanmak gerekecek. Böyle olunca da bu sözü söyleyenlerin de kötü öykü yazdığı sonucu çıkmış olacak ortaya. Doğrusu ben **Türk Dili**'nde çıkan öyküleri savunmak isterim. Elbet onların arasında kötüler de vardır ama, çocukluk belli bir düzeyin üstündedir.

Neyse, asıl söyleyeceğim bu değil. Ben 50 yılda Türk öyküsü yazısından açacaktım. Bu yazı şimdiye değin kimseye verilemedi. Verilmesi için çalışıyoruz, ama böyle ciddi yazıları yazmaya çokları yanaşmıyor. Ama sonunda elbet birini bulacağız. Yalnız yazı yazılırken yazara benim buyruk verecek durumda olmadığım gibi, yazı bittikten sonra da yazı üzerinde kalem oynatma yetkim olmayacağını kesin olarak bilmelisin. Benim Yazı Kurulu'ndaki oyum da beş oydan biridir. Bütün oy bende olsaydı, senin istediğin şeyi memnunlukla yapardım. Netekim kendi yazım üzerinde kimsenin oyu olmayacağı için senin o adını andığım yazıyı yazdım.

Ama yazarlarımızı biliyorsun, hepsinin burnu havada. İyileri kadar kötüler de ortanca dağları ben yarattım diye dolaşiyor aramızda. Geçen yıl **Ulus** gazetesinin edebiyat sayfasında senin yazının altına düşülen notu hatırlasana. Benim yazarlara etkim

olsaydı herhalde o notu koydurtmazdım. O not senden çok beni hedef almamış mıydı? Başka bir soru sorayım: **Türk Dili**'nde **Haydar Haydar** üzerine şöyle dört dörtlük bir yazı yayınlandı mı? Eleştiri şöyle dursun, ellerinden gelse benim, bizim yazılarımızı koymayacaklar. Bunu yeni bir kuşak adına yapıyorlar ama, temelinde düpedüz kıskançlık, yeteneksizlik yatıyor.

Sen şunu bellemelisin ki, benim gücümün yettiği yerde ben haksızlık yapmam, haksızlık yapmamak için elimden geleni esirgemem. Ama bir yerde ben de kendi yazılarıma söz geçirebiliyorum ancak.

Yalnız sen ne diye telaşlanıyorsun? Bakalım yazıyı yazacak olan yazar belki senden çok övgülü sözlerle laf açar. Gerçi bu işlerin bizde ne kadar üçkağıtçılığa dayandığı bilinen bir şey. Ama ben ne yapabilirim. Sen benim **Türk Dili**'nde "Yatmış Aslan Durumu" adlı yazımı okudunsa bu işlerin düzeltilmesi için hiç kimsenin gücünün yetmeyeceğini anlamışsındır.

Hoşça kal. Benden benim yapabileceğim, benim gücümün içinde olan şeyler istediğin vakit bunu dakika yitirmeden yerine getireceğime inanmanı diler, gözlerinden öperim. Elin itine ben nasıl söz geçirebilirim?